

**Oponentský posudok pre inauguračné konanie na vymenovanie
doc. PaedDr. ThDr. Šimona Marinčáka, PhD. za profesora v odbore teológia**

Kolegu doc. PaedDr. ThDr. Šimona Marinčáka, PhD. dlhodobo vnímam z profesionálneho hľadiska ako jedného z popredných predstaviteľov byzantológie a slavistiky na Slovensku. V osobnej rovine ho zasa poznám ako dlhoročného spolupracovníka a neskôr povereného riaditeľa Slavistického ústavu Jána Stanislava pri Slovenskej akadémii vied, ktorého som mal možnosť spoznať počas pravidelných redakčných rád časopisu *Slavica slovaca*.

Doc. Šimon Marinčák sa vo svojej vedeckej a pedagogickej činnosti venuje najmä aspektom byzantskej liturgie, konfesionálnych vzťahov v rámci východných cirkví a byzantsko-slovanskej duchovnej tradícii. Na základe zhodnotenia vedeckej činnosti kolegu Marinčáka môžem konštatovať, že v súčasnosti ide o najvýznamnejšieho odborníka na problematiku byzantskej hudby na Slovensku, ktorý sa vo svojom vedeckom bádani systematicky zaoberá výskumom nielen byzantskej hudobnej tradície, ale aj textologickému rozboru pamiatok takejto povahy. Z hľadiska najstarších dejín Slovenska považujem za prínosné najmä príspevky k otázke slovanskej liturgie používanej na Veľkej Morave po príchode Konštantína a Metoda v roku 864. Do tohto kontextu by som zaradil takisto štúdiu *Exhortation to the Rulers* publikovanú v recenzovanom zborníku *Theokratie* vydanom v prestížnom nakladateľstve De Gruyter.

Za cennú tiež považujem prehľadne spracovanú monografiu *Historické rozdelenie kresťanstva. Východné a orientálne cirkvi*, vydanú v nakladateľstve VEDA v roku 2022. Ide snád' o prvú slovenskú publikáciu svojho druhu, ktorá prehľadným spôsobom prináša základné informácie o kresťanských cirkvách Východu, vrátane dejinného prehľadu a vývoja v jednotlivých patriarchátoch i ďalších východných cirkvách. Čo sa týka autorovho hodnotenia takzvanej veľkej schizmy z roku 1054, tu by som si dovoľil upozorniť, že hoci sa vzájomné obvinenia rímskokatolíckej a pravoslávnej strany vzťahovali na konkrétne osoby, ich teologická a cirkevno-disciplinárna povaha sa vzťahovala na celé kresťanské spoločenstvá. Takisto by som si dovoľil poznamenať, že meno pápeža nebolo zaradené v bohoslužobných knihách (diptychoch) pravoslávnej cirkvi nielen pred udalosťami z roku 1054, ale ani po nich,

čoho dokladom je korešpondencia medzi konštantínopolským patriarchom Michalom Kerulariom a patriarchom Petrom z Antiochie. Navyše roku 1089 pápež Urban poslal vyslancov do Konštantínopola so žiadosťou o zanesenie svojho mena do diptychov, čo sa však nestalo, ako o tom svedčí stanovisko konštantínopolskej stálej synody zo septembra 1089 a ďalšie pramene).

Vedeckú reflexiu prác kandidáta na inauguračné konanie dokladá súpis domácich a zahraničných ohlasov (celkovo 125, vrátane domácich a zahraničných ohlasov registrovaných v kategóriách WoS a Scopus). Celkový počet výstupov tvorivej činnosti kandidáta činí úctyhodných 116 položiek, vrátane jednej domácej a jednej zahraničnej monografie a troch kapitol vo vedeckých monografiách vydaných v domácich nakladateľstvách.

Doc. Šimon Marinčák i naďalej pokračuje v tvorivej vedecko-výskumnej činnosti, podieľal sa na riešení viacerých domácich i zahraničných projektov, z ktorých by som vyzdvihol dva projekty APVV, ktorých sa doc. Marinčák zúčastnil ako spoluriešiteľ (APVV-18-0032: Mytologické predstavy o svete v naratívnych prameňoch na Slovensku v systéme slovanských jazykových a kultúrnych vzťahov 2019-2023 a APVV-14-0029: Cyrilské písomníctvo na Slovensku do konca 18. storočia 2015–2019). Aktívne sa takisto podieľa na sprístupnení poznatkov svojho bádania nielen pre študentov vysokých škôl prostredníctvom publikovania učebníc a skrípt, ale aj pre širokú laickú verejnosť a takouto formou rozširuje povedomie o byzantsko-slovanskej kultúrnej tradícii na Slovensku, ale aj v okolitých slovanských krajinách.

Na záver konštatujem, že doc. PaedDr. ThDr. Šimon Marinčák, PhD. dosahuje po stránke vedecko-výskumnej i pedagogickej vysokú úroveň vo svojom odbore. Po všetkých stránkach sa zasadil o prehĺbenie poznatkov k vybraným aspektom slavistiky a byzantológie, najmä v kontexte skúmania byzantskej hudby a liturgickej tradície s dôrazom na dejiny Slovenska a širšieho priestoru strednej Európy. Preto odporúčam, aby bol doc. PaedDr. ThDr. Šimonovi Marinčákovi, PhD. po úspešnom priebehu inauguračného konania udelený akademický titul profesor v odbore teológia.

V Bratislave 20.3. 2025

prof. Mgr. Martin Hurbanič, PhD.

